

У выхаднік дні ў мінескіх перах наведвальніцкага канцэрту артыстаў эстрады, сустрамаюцца з дэкарацыяй, пейзажам, гісторыяй. У выхаднік у Жыліцкім тэатры Цэнтральнага аддзела паўна М. Горькага аддзельніцкага канцэрту з рэжысёрам кінафільма «Вялікія ўспомненні» У. Выхаднік, які расказаў пра канцэрт Міжнароднага кінафестывалю ў Маскве, пра творчыя лямбы беларускіх кінематографістаў. Перад наведвальніцкай выхадніцкай тэмай артыстаў эстрады. На выхаднік, які зрабіў наш павяшаны фотаканцэртантэст Т. Трушчыніч у час сустрачкі, вы бачыце артыстаў фільмамі Н. Во-

КРЫЗІС, ЯКІ НЕПАЛІЧНА ЗАЦЯГНУЎСЯ

ШЫЦЬ РАЗ ПРА СТАНОЎІЦАХ У НАРОДНЫХ ТЭАТРАХ БРАСЦЬСКАГА ЧЫГУНАЧНІКА

Занятымі паўз у дзейнасці народнага тэатра брасцкіх чыгуначнікаў даўно ўжо наблілі напружаныя, для існавання творчага калектыва характар. Кіраўнікі адзін за адным пачынаюць рэжысёра сапраўднага, для якога лёс тэатра стаў бы бліжэй, чым свайм.

Вось некалькі штыроў, якія характарыруюць стан тэатра за апошні год, што мінуў у часу, які аўтару гэтых радкоў дазваляе пісаць пра адсутнасць пастаяннага рэжысёра ў калектыве.

У пошуку рэжысёра ўключыліся Брасці райпрафсаюз, Кульмасы сэнтар драпрофсаюза ў Мінску спешна звязваюцца з Міністэрствам культуры. Спецна таму, што перад гэтым доўга не адгукаўся на трыгоныя сігналы з Брасця аб становішчы спраў у Брасцкім народным.

Час ішоў. Узначалі трупы не было каму. Уздзелны калектыву трапілі цікавацца да работ, пачынулі належаць вопытныя артысты-аматары Н. Ладзейна і П. Махін. Самадзейнаму тэатру, які сваім мастацтвам дабіўся горада найменшым «Народны», паграма распал.

І вось у жніўні 1964 года, паколькі тэатра рэжысёра ў клубе чыгуначнікаў усё адно не выкарыстоўвалася, адзін з прафесіянальных рэжысёраў узяўся паставіць у народным тэатры спектакль.

Усё было б добра, каб не адзін парадокс. Захопленыя справай, удзельнікі паставілі на ўсім удзельнікі рэжысёра і не падумалі, на што трыццаці сіл, што хочучы яны скажаць сваім спектаклем.

Калі спектакль быў паставілі і нават паказаны на аглядах народных тэатраў вобласці, — стала ясна: драматычны

прафесар — хірург Сцяпан Сяргеевіч у выкананні настаўніка В. Падобна. Работнік гарыканкова Уд. Жанеўскі пастыхова спраўляцца з ролю летучага Сашы. Намала становіцца ў ігра вучня майстра з «Гаргазу» Г. Бароўскага (ён за тыдзень да прэм'еры замяніў выканаўцу, які выбыў), бухгалтара В. Папавой, загадчыка гаспадарчай часткі клуба А. Новікова.

Пры ўсіх сваіх хібах спектакль «Сапраўдныя жанчыны» пачаўся, назоўнік багата труп тэатра здольным выканаўцам. Іграў і яны ў свой час «Юнацтва бацькоў», «Жанітбы», «Не ўсё кату масліна», «Лявоніху на арбіце» Улобенасі ў мастацтва і прапаганды артыстаў-выканаўцаў маглі б пазайздросціць і іншыя з прафесіяналаў. І проста вельмі шкада ўсвядоміць, што усюм не выкарыстоўваюцца магчымасці старошага ў вобласці драматычнага калектыва. Творчае ражысёрнае яго на аблісным аглядах работ народных тэатраў — адно з сумных падвардзіжына сказаў.

Праз невяротны час свае паставі тэатру прапанавала рэжысёр Т. Арціменцава. Першым чынам, як і павіна быць, яна пазнаёміла калектыв са сваімі планами. Яны былі вясёлыя і прывабныя. Меркавалася паставіць і «Такую любоў» Іагоўта, і камялю «Дыхавіцкі» і Слабадскага «Яначы знамяны», і нават... «Мой бедны Блэк», — сказала было трыццаці і паказваў да першых гэтых асаблівых дзе першых, складаных ў паставачых адноснах. Народны тэатр працуе ў асноўным на выездзі, і паказваць іх на маленіх паўстанках і ў вёсках будзе немагчыма. На гэты пачуўся шчыры адказ: «Вы не прымыклі працаваць па сапраўдному і дронна мяне ведаеце!»

Сапраўды, дрэнна... Тут ужо Т. Арціменцава, як кажуць, мела рацыю. Цэлая паўгода новы рэжысёр баюцца гаварыла

СЕМІНАР ЦІ ІНСТРУКТАЖ?

У сельскіх установах культуры яшчэ вельмі мала загадчыкаў клубу і бібліятэч хоць бы з сярэдняй спецыяльнай адукацыяй. Напрыклад, з 862 культасветработнікаў Гродзенскай вобласці — 652 маюць сярэдняю, 141 — сярэдне-спецыяльную і толькі чатыры чалавекі — вышэйшую спецыяльную адукацыю.

І перад кожным аддзелам культуры стаіць вострая праблема падбору, расстаноўкі і вучобы кадраў.

Есць у гэтай справе намала становіцца, але намала і нявырашаных пытанняў.

Мне хочацца пагаварыць пра раённыя семінары загадчыкаў клубу і бібліятэч. Гэтыя заняткі трохдзённымі, праводзяцца яны раз у квартал. У дапамогу аддзелам культуры Упраўлення культасветустановаў Міністэрства культуры БССР выслае спіс тэм для лекцыяў, гутарак, дакладаў, кансультацый, практычных заняткаў. Семінарскае заняткі праходзяць па-рознаму, і розныя ад іх бываюць вынікі. Але сама форма іх правядзення ў большасці аднолькавая.

Праўда, за апошні час многія аддзелы культуры пачалі абнаўляць «старыя» метады семінарскай вучобы. Вось, напрыклад, як праводзіць яе ў Выхаван. З трох дзён семінара адзін дзень адводзіцца тут для заняткаў у перадавыя ўстановы культуры і для наведвання цікавага мерапрыемства. Кожным заняткам абавязкова папярэдняе ўзаемаправернае работы суседніх культасветустановаў, у час якой калегі забяваюць адзін у аднаго недахопы, разам намяваюць шляхі іх ліквідацыі. А потым тым, хто правае, дакладваюць удзельнікам семінара аб выніках.

Выхаўскі аддзел культуры, як і іншыя, практычна секцыяныя і сумесныя заняткі. Але толькі ў тым выпадку, калі гэта вынікаеца неабходна.

Вынікі семінара ў многім залежаць ад важнасці пытанняў, уключаных у план. Аднак нярэдка выпадае, калі планы складаюцца наспех і пытанні ў іх трапляюць выпадковыя.

Павучальны прыклад Воранаўскага аддзел культуры ўключае ў план чарговае семінара такога тыпу — «Абмен вопытам на клубнай і бібліятэчнай рабоце». Ші можна было чакаць добрага выніку ад заняткаў на гэты тэма? Вядома, не. Бо такая шырыня пытання не дала магчымасці аспародзіць увагу слухачоў на галоўным. На семінары гаварылася пра многае, а канкрэтна — ні пра што. Ці не лепш было вылучыць з усёй клубнай або бібліятэчнай работы адно два пытанні, але такія, па якіх работнікі абмяняліся б вопытам грунтоўна, дэталёва?

Заслугоўнае ўвагі арганізавалі выездаў на паказальныя мерапрыемствы. Але і тут патрэбна сур'ёзная падрыхтоўка. Напрыклад, на вечары — гэта адна справа. Іншая ж і больш важная — зрабіць глыбокі і метадычны аналіз яго. Аднойчы культработнікі Пінскага раёна прыехалі ў Дубровіцкі сельскі клуб. Таматычны вечар ім спадаваў. Але яго абмеркаванне прайшло пасіва. А гэта значыць, што арганізатары се-

А. СУРЫНОВІЧ, метадыст Рэспубліканскага метадычнага кабінета культасветработы Міністэрства культуры БССР

Паступаюць трывожныя сігналы і іншага парадку. Некаторыя аддзелы культуры (напрыклад, Крушкі, Пінскі і іншыя) ігнаруюць сумесную паставаку калегі Міністэрства культуры БССР і ЦК ЛКСМБ аб правядзенні семінараў культработнікаў разам з сакратарамі камсамольскіх арганізацый. А хіба не лятучы было б разам абмяркоўваць паспелыя пытанні, разам іх вырашаць.

У практыцы семінарскай заняткаў бываюць самыя парадкавыя выпадкі. Напрыклад, Воранаўскі раённы аддзел культуры размяжоўвае культработнікаў га «свайх» і «чужых». «Свае» (загадчыкі сельскіх клубу і бібліятэч) запрашаюцца на семінары, «чужыя» (работнікі калгаснаў і брыгадных устаноў культуры) — не.

Няўжо аддзел не ведае, што ў большасці брыгадных клубу прадуць на грамадскіх асновах людзі з спецыяльнай адукацыяй і ім асабліва неаходна вучоба. Як жа могуць адносіцца да аддзела культуры настаўнікі, медыцынскія работнікі, спецыялісты сельскай гаспадаркі, калі яны, выбраўшы другую грамадскую прафесію, павіны самастойна яе асвойваць і набываць веды ў гэтай галіне, часам проста не ведаючы, з якога канца да гэта ўзяцца. Нярэдка выпадае, калі настаўнікі спецыяльна прыязджаюць у Мінск, шукаюць метадычныя цэнтры, каб глыбей пазнаёміцца з формамі і метадамі культурна-асветнай работы.

Розныя масавыя мерапрыемствы, якія арганізуюцца аддзеламі і абліснымі ўпраўленнямі культуры, можна таксама выкарыстоўваць для семінарскай заняткаў культасветработнікаў.

Напрыклад, добрую ініцыятыву праявіла Брасцкае абліснае ўпраўленне культуры. Летась яго арганізавала некалькі паказальных дэстаў на атэістычную тэму. Гэты дыспуты праводзіліся ў месцах, дзе сустракаюцца разліжныя людзі. За тыдзень, а то і раней туды выязджалі вопытныя культработнікі і атэісты. Яны пасяляліся ў дамах найбольш веруючых людзей, якіх сярэд іх актыўна антырэлігійную прапаганду, збіралі факты, пра якія можна было сур'ёзна пагаварыць на вечары. Вынік паказаў, што такія мерапрыемствы — дзейная форма не толькі для развіцця рэлігійных догмаў, але і добрая школа для вяртучых атэістаў.

Гомельскае абліснае ўпраўленне культуры арганізавала месячнік праверкі культурна-асветных устаноў у эканамічна слабых сельгасарцелях. Гэта быў воеасаблівы рэйд, у ходзе якога вопытныя культработнікі выявілі недахопы ў рабоце праверяемых устаноў культуры, памалі ім арганізаваны гурткі мастацкай самадзейнасці, праводзіць мерапрыемствы масавага характару.

Хочацца спыніцца і яшчэ на адным пытанні. У раёны часта выязджаюць для праверкі работы устаноў культуры культработнікі з Мінска і аблісных гарадоў. Насцей за ўсё яны звяртаюць увагу толькі на заганы ў рабоце асяродку культуры і не бяруча за метадычную і практычную дапамогу ім. А каму ж, як не ім, вопытным і кваліфікаваным, быць «рассідкамі» ўсяго новага, перадавага, што ёсць у рабоце культасветустановаў рэспублікі?

У ЧЫРВОМЫ КУТКУ

Ларыса Кулік працае намеснікам начальніка вытворчага ўчастка на жывалявадодзі ў саўхозе «Лявоніха» Бялыніцкага раёна. На ферме дзівячына абсталяваў чырвоны куток, размесціла ў ім кнігі-аб перадавым вопыце жывалявады. Часта ў чырвоным кутку праводзіцца калектывныя чытанні і абмеркаванне новых кніг.

Сяня ў Масіўскай вобласці пры чырвоным кутках адкрыта зямлі пільдзесці спецыялізаваных бібліятэк.

Ларыса Кулік працае намеснікам начальніка вытворчага ўчастка на жывалявадодзі ў саўхозе «Лявоніха» Бялыніцкага раёна.

На ферме дзівячына абсталяваў чырвоны куток, размесціла ў ім кнігі-аб перадавым вопыце жывалявады. Часта ў чырвоным кутку праводзіцца калектывныя чытанні і абмеркаванне новых кніг.

Сяня ў Масіўскай вобласці пры чырвоным кутках адкрыта зямлі пільдзесці спецыялізаваных бібліятэк.

З дыпломнага работ выпускнікоў Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута. Ул. КУЗЬМЕНКА, 3 серні эстампаў «Мінск» (лінаграфія).

І МАЛЕНЬКІ СВАЦЬ

Задача саліста ў маленікай балетнай партыі не менш важная, чым у танцы, і рухах і позах свай настрой, выплываючы музычнай і зместаў балета» (Г. Уланова). Аднак у мініюры павінен выявіць глыбокую думку, але пры гэтым у яго няма экспансіўных сутрач з партнёрамі, вясёлы танцавальны маналог і дыялог з ім павінны быць такім чынам, магчымасці «расказаць не сплоскаюцца» аб перажыванні героя.

У творчай практыцы Беларускага тэатра оперы і балета, на жаль, нярэдка здаралася што балетмайстар, лічываючы ўвагу на цэнтральныя вобразы аглядае іх недастаткова ілюзіяна і вясёлы танцавальны маналогі, праяўляюцца праз выразныя вясёлыя і музычнаму «тансту» партыі. А між тым і адносна да мініюры праблема вясёлыя танцавальна-музыкальнай думкі, густы артыстаў, а нярэдка — вартасцей самаго музычнага мастэрства ўсё нават лібэра.

Адначасна вынаюцца маленікай партыі асабліва павялічаныя і аднагоўкі балетах ў іх невялікіх вобразы — асноўныя.

Да такіх вобразу належыць, напрыклад, Трыстан («Трыстан і Ізаўда»). Партыя выноўцаца прыблізна дзесць хвілін. Але колькасць думкі і аднагоўкі балетах ў іх невялікіх вобразы — асноўныя.

Да такіх вобразу належыць, напрыклад, Трыстан («Трыстан і Ізаўда»). Партыя выноўцаца прыблізна дзесць хвілін. Але колькасць думкі і аднагоўкі балетах ў іх невялікіх вобразы — асноўныя.

Да такіх вобразу належыць, напрыклад, Трыстан («Трыстан і Ізаўда»). Партыя выноўцаца прыблізна дзесць хвілін. Але колькасць думкі і аднагоўкі балетах ў іх невялікіх вобразы — асноўныя.

Да такіх вобразу належыць, напрыклад, Трыстан («Трыстан і Ізаўда»). Партыя выноўцаца прыблізна дзесць хвілін. Але колькасць думкі і аднагоўкі балетах ў іх невялікіх вобразы — асноўныя.

Да такіх вобразу належыць, напрыклад, Трыстан («Трыстан і Ізаўда»). Партыя выноўцаца прыблізна дзесць хвілін. Але колькасць думкі і аднагоўкі балетах ў іх невялікіх вобразы — асноўныя.

Да такіх вобразу належыць, напрыклад, Трыстан («Трыстан і Ізаўда»). Партыя выноўцаца прыблізна дзесць хвілін. Але колькасць думкі і аднагоўкі балетах ў іх невялікіх вобразы — асноўныя.

Да такіх вобразу належыць, напрыклад, Трыстан («Трыстан і Ізаўда»). Партыя выноўцаца прыблізна дзесць хвілін. Але колькасць думкі і аднагоўкі балетах ў іх невялікіх вобразы — асноўныя.

Да такіх вобразу належыць, напрыклад, Трыстан («Трыстан і Ізаўда»). Партыя выноўцаца прыблізна дзесць хвілін. Але колькасць думкі і аднагоўкі балетах ў іх невялікіх вобразы — асноўныя.

Да такіх вобразу належыць, напрыклад, Трыстан («Трыстан і Ізаўда»). Партыя выноўцаца прыблізна дзесць хвілін. Але колькасць думкі і аднагоўкі балетах ў іх невялікіх вобразы — асноўныя.

Да такіх вобразу належыць, напрыклад, Трыстан («Трыстан і Ізаўда»). Партыя выноўцаца прыблізна дзесць хвілін. Але колькасць думкі і аднагоўкі балетах ў іх невялікіх вобразы — асноўныя.

Дом на Цэнтральнай плошчы

[Званічэнне. Пачатак на 1-й стар.]

М. Гракова, В. Дзянчэна, А. Мітрафанавіч, І. Сяржаніна, В. Тарасенку, К. Шабуно — усё гэта арганізатары і людзі, дэ якіх музей часта звартаецца на кансультацыі і парады.

— Письменнікаў мы таксама не пакінем у спакоі, — жартуе С. Сяпешка. І сур'ёзна дадае: — Без іх думкі мы, вядома ж, не абіздземся, калі будзем вырашаць, хто з грамадскіх дзельцоў, майстроў нашай літаратуры і мастацтва на якім тэме лепш паказаць.

Дырэктар музея прапанаваў пазнавацца з будынкам — з заламі, кабінетами, майстэрнямі. І хоць пра гэта ўжо гаварылі пісалі, не маглі шчыра раз не сказаць, што ламінацыя музея галерэя прыводзіць у захваленне — і маштабамі сваімі, і прыгожасцю, і эруцыянаю. Самая вялікая ўдзельніца заслугоўнае архітэктар Я. Бенядзіктаў, і інжынер М. Кентар, які сплывае будынак, і будаўнік, які іх праект ачышчальнік, — работнікі будаўнічага трэста № 1 будупраўлення № 3.

Паводле слоў Станіслава Захаравіча, роўнае гэткаму памяшканню мае ў нашай краіне пакуль што толькі Музей Славецкай Арміі ў Маскве — слята ў яго адбылося наваеселле. Бо нават самыя

паважаныя, вядомыя нашы музеі, калі не пакрыўджаны, як гаворыцца, жыллошчы, то знаходзяцца ў памяшканнях, прыстасаваных пад музей, а не спецыяльна будаваных для гэтай мэты. Будынак ж Беларускага дзяржаўнага музея і праектаваўся і ўзводзіўся са спецыяльнымі музэйнымі прызначэннем. Аб'ём гэткага палаца — 46 000 кубічных метраў, рабочая плошча — 7 800 квадратных метраў, экспазіцыйная плошча — 4 000 квадратных метраў. У будынку — 32 экспазіцыйныя залы, кіназала, зала перыядычных выставак, прасторная фоталабараторыя, рэстаўрацыйная, мастацкая, таксідэрысцкая майстэрня. Як гаворыцца, ёсць дзе разгарнуцца!

— Музей будзе не толькі буйнай навукова-асветнай устаноў, а метадычным цэнтрам усёй музейнай работы ў рэспубліцы, — расказвае Станіслаў Захаравіч, знаёмчы мяне з усім гэтым багаччам. — Не толькі метадычным, бо мы будзем і практычна панамаць музей рэспублікі, прынамсі, абслугоўваць іх сваімі майстэрнямі.

Музей, я не звярнуў бы на апошнія словы ўвагі, калі б не стаяла ў памяці размова з інтэлітэтам крэатываўнай работы, стваральнікам і цэнтральным дырэктарам Крычаўскага мікрабеларускага музея Міхаілам Федаравічам Мельнішчыкам. Я быў надзвычай ў яго ў Крычаўе, і ён нарэкаў — не за сабе, за ўсіх музейных работнікаў — на адсутнасць у рэспубліцы майстэрняў, дзе можна было б заказаць муляжы, макеты, чыталі і іншыя патрэбныя музейны рэчы. Калі вы чытаеце гэтыя радкі Міхаіла Федаравіча, мае прынамсі вам паведамаць, што праз некаторы час такія майстэрні ў рэспубліцы будуць.

Я не раз бачыў у кінафільмах такі прыём: наваеселі, прышоўшы ў новую, яшчэ пустую кватэру, маркуюць дзе і што ў іх павіна стаяць, а не крэма, нібы па маку чарунай палачкі, на гэтых месцах адразу вырастаюць рэчы, пра якія гаворыць герой. Нешта падобнае адбылася са мной, калі я хадзілі са Станіславам Захаравічам па залах музея. Ён расказавае, дзе, што і як будзе ўстаноўлена, а я нібы на яе бачу, як яно ўжо стаяць. Вачу інтэр'ер размяшчэння на першым паверсе аддзела прыроды: дасціпныя дыярамы, па-майстарску ўстаноўлены багачце беларускай флоры і жывяльнага свету (у мяне ўважліва ўсё некалькі дзён зробленае супрацоўнікамі музея Р. Сухоўым кампазіцыя з чучэл — напад рысі на кэзую). Бачу ўражаныя наведвальнікаў іх унікальных экспанатаў другога паверха, які будзе аддзелены аддзелам дэраўлоўнай гісторыі нашага краю, — чаго варта адно натуральнае жытло старажытнага чалавека з касці камянта, раскенае беларускімі археолагамі! Бачу ўражаны, які міма, росніс залы Кастрычніцкіх, якім будзе адзіравацца экспазіцыя савецкага перыяду, — гэта будзе самая вялікая экспазіцыя, ёй аддодзіцца ўвесь трэці паверс...

Вядома, я спытаўся ў Станіслава Захаравіча, калі ж музей адзіраваць, калі ён зспросіць у свае залы гэсцей. Станіслаў Захаравіч усмінуўся:

— Давяце не будзем лепш называць цвёрдае тэрміну — наперадзе яшчэ вельмі многа работ. Ясна адно: дэ 50-годдзя Савецкай улады рэспубліка будзе мець цудоўны музей — вельмі адпаведнае яе багатай гісторыі, не светлай яшчэ, але вядомай будучыні.

Ул. МЕХАТ.

пра свае задумкі. А ў выніку не здолела паставіць нават аднаго актуюкі.

За гучнымі словамі Т. Арціменцава хвалявацца пустага, дзівячы і поўна рывальскай бездапаможнасці. Калектыву стала ясна, гэта, калі ніна не пакадаць, нават паглядзець мастацтва свайх калег — спектакль Баранавіцкага народнага тэатра «Шалон Крчач». Што там можа быць цікавага? Глухават. А вось радыяны члены калектыва пайшлі на спектакль і нават прысутнічалі пры яго абмеркаванні...

І зноў казавіцца, на жаль, паўтараче сказанае летам мінулага года. Старшыня праўлення клуба брасцкіх чыгуначнікаў П. Іжмаілі, прымаючы самыя жывыя, самыя актыўныя ўдзел у дзейнасці народнага харавога каляна, мала цікавіцца становішчам спраў у народным тэатры. Калі б гэта было не так, ён пастараўся б больш грунтоўна высветліць, наму даручае калектыву, што «рэжысёр» Т. Арціменцава рабіла да гэтага, якія спектаклі паставіла, у якіх калектывах працавала. Нарэшце, П. Іжмаілі прыслухаўся б да думкі драматычнай трупы клуба, своечасова пакаваўся б вынікамі работы новага чалавека.

Страціўшы ўсякі давер дэ сябе ў калектыве, Т. Арціменцава з'ехала.

Брасц.

М. РЫБАКОЎ.

